

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Ι

Εισαγωγή στη Χρηματοοικονομική Λογιστική

Τ.Ε.Ι Κρήτης, Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη
Λογιστική και στην Ελεγκτική

Χειμερινό Εξάμηνο 2012 - 2013
ΖΗΣΗΣ Β., Ph. D.

Εισαγωγή στη Χρηματοοικονομική Λογιστική

1. Γνωριμία
2. Αντικείμενο της μελέτης & Σκοπός του μαθήματος
3. Έννοια της Οικονομική Μονάδας
4. Εισαγωγή στη Λογιστική
  1. Ορισμοί & Ιστορική Εξέλιξη
  2. Διακρίσεις της Λογιστικής
  3. Βασικές Οικονομικές Καταστάσεις
  4. Εισαγωγή στις βασικές Λογιστικές Υποθέσεις
  5. Η έννοια της Διατήρησης Κεφαλαίου

2

1. Γνωριμία

Εισηγητής: Ζήσης Βασίλης

Γραφείο: 413

Τηλ. Γραφείου: 210 - 4142381

Email: vzisis@unipi.gr

Ώρες Γραφείου:

3

2. Αντικείμενο της μελέτης & Σκοπός του μαθήματος

- Σκοπός του μαθήματος είναι
  - η προσαρμογή στο βασικό επίπεδο γνώσης σε θέματα Χρηματοοικονομικής Λογιστικής
    - εξοικείωση με την ορολογία, τη διπλογραφική λογιστική πρακτική, το λογιστικό κύκλωμα και κατανόηση στη σύνταξη οικονομικών καταστάσεων
  - εμπάθυνση των γνώσεων και σύνδεση της θεωρίας με την λογιστική πρακτική
  - εξοικείωση με την έρευνα στη Λογιστική & σύνδεση θεωρίας & εμπειρικής έρευνας.

4

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

=

卷卹脆厲

ΜΥΘΟΣ

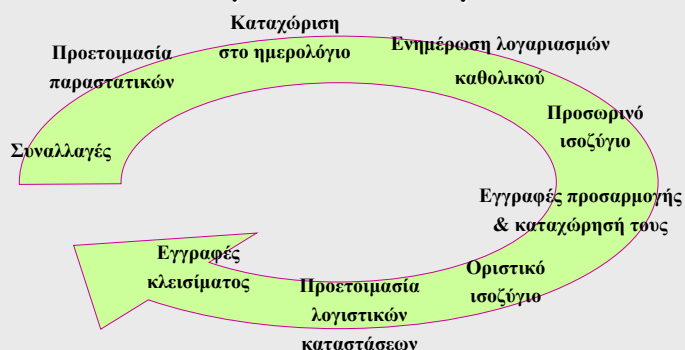
5

Απαιτήσεις του μαθήματος

- Αλυσίδα Γνώσεων – Εννοιών - Διαδικασιών
  - Συστηματική μελέτη κατά τη διάρκεια του εξαμήνου
ειδάλλως Λογιστική = 卷卹脆厲
- Προετοιμασία του μαθήματος

6

Λογιστικό Κύκλωμα

3. Έννοια της Οικονομική Μονάδας

- **Οικονομική μονάδα:** Οργανωμένος συνδυασμός συντελεστών παραγωγής που στοχεύει στην παραγωγή αγαθών – παροχή υπηρεσιών
- Διακρίσεις Οικονομικών Μονάδων
  - Αντικείμενο ασχολίας
  - Μέγεθος
  - Σκοπός
  - Ιδιότητα του φορέα
  - Νομική Μορφή

8

- Κοινά γνωρίσματα Οικονομικών μονάδων
  - Ύπαρξη περιουσίας (οικονομικά αγαθά που ανήκουν σε μία οικονομική μονάδα)
  - Προσπάθεια επίτευξης μεγαλύτερου δυνατού αποτελέσματος με τη μικρότερη δυνατή θυσία

9

4. Εισαγωγή στη Λογιστική

1. Ορισμοί & Ιστορική Εξέλιξη
2. Διακρίσεις της Λογιστικής
3. Βασικές Οικονομικές Καταστάσεις
4. Εισαγωγή στις βασικές Λογιστικές Υποθέσεις

10

4.1 Ορισμοί & Ιστορική Εξέλιξη

- Λογιστική είναι ο
  - επιστημονικός κλάδος ο οποίος ασχολείται με την **αναγνώριση, καταγραφή, αποτίμηση και παρουσίαση** των οικονομικών γεγονότων μίας οικονομικής μονάδας σε ενδιαφερόμενους προκειμένου αυτοί να τις χρησιμοποιήσουν για να λάβουν οικονομικά λογικές – ορθολογικές αποφάσεις
- Δεν υπάρχει κοινά αποδεκτός ορισμός της λογιστικής

11

..... Ιστορική Εξέλιξη

- Η Λογιστική αποτελεί έναν από τους πιο δυναμικά αναπτυσσόμενους επιστημονικούς και επαγγελματικούς κλάδους.
  - Η ανάγκη για παροχή πληροφοριών δεν είναι επινόηση των νεότερων χρόνων
    - Αρχαία με οικονομικές συναλλαγές (Καταστιχογραφία, δεφτέρι) χρησιμοποιούνταν από την αρχαιότητα.
  - Η **διπλογραφική** λογιστική χρησιμοποιείται για να καλύψει συγκεκριμένες πληροφοριακές ανάγκες
    - Ενδείξεις για χρήση της (διπλογραφικής) λογιστικής εμφανίστηκαν πρώτη φορά στην Ιταλία (14^ο αιώνα)

12

- Καθώς οι επιχειρηματικές δραστηριότητες μεγάλωναν (επέκταση εμπορίου και ανάπτυξη οικονομικών μονάδων) υπήρξε ανάγκη για άντληση περισσότερων κεφαλαίων
  - Εμφάνιση των εταιρειών
  - Ανάγκη της χρησιμοποίησης διαχειριστών – διευθύνουν την εταιρεία

■ ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ

1. Πόσο αποτελεσματικά η διοίκηση της εταιρείας λειτουργήσε?
2. Τι έκανε η διοίκηση της εταιρείας τα κεφάλαια που της εμπιστεύτηκαν?
  - Η διπλογραφική λογιστική ‘ανακαλύφθηκε’ προκειμένου να διευκολύνει την ανάγκη να αποδίδονται ευθύνες για τη χρήση του κεφαλαίου που οι ιδιοκτήτες εμπιστεύονταν σε αυτούς που διοικούσαν μία επιχείρηση
  - Πώς ⇒ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Χρήσεις Κεφαλαίου = Πηγές Κεφαλαίου

Μέσα Δράσης = Πηγές Προέλευσης Μέσων δράσης

- **Αρχικός Σκοπός:** Η καταχώρηση οικονομικών γεγονότων ή των δραστηριοτήτων της διοίκησης μίας εταιρείας στην παραπάνω ισότητα ώστε να προσδιοριστεί η επίδρασή τους στο κεφάλαιο που οι τρίτοι έδωσαν (εμπιστεύτηκαν) στη διοίκηση μίας εταιρείας

- Η Λογιστική εξελίχθηκε σε μία πρακτική που στόχο έχει την παροχή πληροφοριών σε χρήστες των λογιστικών αριθμών
- Οι εταιρείες θεωρούνται ξεχωριστές νομικές οντότητες που
  1. βάζουν στόχους και ακολουθούν στρατηγικές
  2. αντλούν κεφάλαια (ίδια ή/και δανειακά)
  3. κάνουν επενδύσεις (κτίρια, μηχανήματα)
  4. έχουν δραστηριότητες (αγορά, παραγωγή, πωλήσεις)

Η λογιστική σχετίζεται με την καταγραφή / καταχώρηση 2-4

4.2 Διακρίσεις της Λογιστικής

- Βασική Διάκριση
  - Χρηματοοικονομική Λογιστική
    - → εξωτερικούς χρήστες
  - Διοικητική Λογιστική
    - → εσωτερικούς χρήστες

Διοικητική Ιεραρχία & Ροή Πληροφοριών

- Λοιπές δραστηριότητες που συνδέονται με τη λογιστική
  - Ελεγκτική
  - Φοροτέχνης – Λογιστής
  - Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων
  - Λογιστική λοιπών Οργανισμών (π.χ. Δημ. Νοσοκομεία, Μη Κερδοσκ. Οργανισμοί)

19

4.3 Βασικές Οικονομικές (ή Λογιστικές ή Χρηματοοικονομικές) Καταστάσεις

- Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (ΕΓΛΣ)
  1. Ισολογισμός
  2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης - ΚΑΧ
  3. Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων
  4. Προσάρτημα - Σημειώσεις
  5. Έκθεση Ορκωτού Ελεγκτή
- Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ ή ΔΛΠ)
  1. Ισολογισμός – Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης
  2. ΚΑΧ- Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος
  3. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων
  4. Κατάσταση Ταμειακών Ροών
  5. Προσάρτημα - Σημειώσεις
  6. Έκθεση Ορκωτού Ελεγκτή

20

Σύντομη Παρουσίαση του Ισολογισμού

ΒΑΣΙΚΗ ΙΣΟΤΗΤΑ

Χρήσεις Κεφαλαίου = Πηγές Κεφαλαίου →
 Μέσα Δράσης = Πηγές Προέλευσης →
 Επενδύσεις = Χρηματοδότηση

21

.....Σύντομη Παρουσίαση του Ισολογισμού

- **ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:** μία φωτογραφία των επενδυτικών και χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων μίας εταιρείας
  - Μία στατική εικόνα (σε μία συγκεκριμένη στιγμή) της χρηματοοικονομικής κατάστασης μίας εταιρείας: των οικονομικών πόρων και της κεφαλαιακής διάρθρωσης της εταιρείας

22

.....Σύντομη Παρουσίαση του Ισολογισμού

Επενδύσεις = Χρηματοδότηση →
 Ενεργητικό = Ίδια Κεφάλαια + Υποχρεώσεις

23

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΒΓ Α.Ε. 31/12/2006

Ενεργητικό			Υποχρεώσεις & Ίδια Κεφάλαια	
	2005	2006	2005	2006
Πάγιο Ενεργητικό			Ίδια Κεφάλαια	
Ουκόπεδα	100	100	Μετοχικό Κεφάλαιο	500
Κτίρια	400	380	Αποθεματικά	0
Μηχανήματα	250	200	Σύνολο Ίδιων Κεφαλαίων	500
Πατέντες	150	120		
Σύνολο Πάγιου Ενεργητικού	900	800		
Κυκλοφορούν Ενεργητικό			Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
Διαθέσιμα	100	250	Τραπεζικό Δάνειο (δωρεάτες)	400
Απαιτήσεις	0	200	Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	400
Αποθεματά	100	300		
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	200	750	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
			Υποχρεώσεις σε προμηθευτές	200
			Μερίσματα πληρωτέα	0
			Μισθοί πληρωτέοι	0
			Φόροι πληρωτέοι	0
			Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	200
Σύνολο Ενεργητικού	1.100	1.550	Σύνολο Υποχρεώσεων	600
			Σύνολο Υποχρεώσεων & Ίδίων Κεφαλ	1.100

- Βασικοί Ορισμοί των στοιχείων του Ισολογισμού
  - **Ενεργητικό:** οικονομικοί πόροι που ελέγχονται από την επιχείρηση εξαιτίας γεγονότων του παρελθόντος και από τους οποίους αναμένεται να εισρεύσουν οικονομικά οφέλη
  - **Υποχρεώσεις:** παρούσες οφειλές της εταιρείας, εξαιτίας γεγονότων του παρελθόντος, η τακτοποίηση των οποίων αναμένεται να καταλήξει σε εκροή οικονομικών πόρων
  - **Ίδια κεφάλαια:** Ότι απομένει αν από το $E - Y$

24

Σύντομη Παρουσίαση της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης (ΚΑΧ)

- Ο Ισολογισμός δείχνει την χρηματοοικονομική κατάσταση μίας εταιρείας αλλά **δεν δείχνει** .....?.
- Η Κ.Α.Χ. παρουσιάζει πληροφορίες σχετικών με την απόδοση, δηλαδή τη δυνατότητα δημιουργίας κερδών, της επιχείρησης
  - Εμφανίζει το αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημιά) το οποίο πραγματοποίησε μία οικονομική μονάδα κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου καθώς και τους προσδιοριστικούς παράγοντες (έσοδα & έξοδα) αυτού του αποτελέσματος

25

Εσοδα

Πωλήσεις αγαθών	3.000
Παροχή υπηρεσιών	200
Άλλα Έσοδα	100
Συνολικά Έσοδα	3.300

Έξοδα

Κόστος Πωληθέντων	1.800
Έξοδα Πωλήσεων	200
Αμοιβές προσωπικού	100
Έξοδα Τόκων	70
Αναλωθείσα γραμμική ύλη	30
Συνολικά Έξοδα	2.200

Αποτέλεσμα Χρήσης (Κέρδη ή Ζημίες)

1.100

26

.....Σύντομη Παρουσίαση της ΚΑΧ

- Καθορίζει **Αποτέλεσμα Χρήσης (Κέρδη Χρήσης ή Ζημίες Χρήσης)**
  - **Αποτέλεσμα Χρήσης** = Έσοδα - Έξοδα + Κέρδη (έκτακτα) - Ζημίες (έκτακτες)
- Βασικοί Ορισμοί των στοιχείων της ΚΑΧ
  - Έσοδα: Εισροές οικονομικών ωφελειών, κατά τη διάρκεια της χρήσης από τις συνήθεις δραστηριότητες και συνεπάγονται αυξήσεις των ιδίων κεφαλαίων
  - Έξοδα: Εκροές οικονομικών ωφελειών, κατά τη διάρκεια της χρήσης από τις συνήθεις δραστηριότητες και συνεπάγονται μειώσεις των ιδίων κεφαλαίων.
  - Έκτακτα Κέρδη: Κέρδη από δραστηριότητες που δεν είναι συνήθεις για μία επιχείρηση
  - Έκτακτες Ζημίες: Ζημίες από δραστηριότητες που δεν είναι συνήθεις για μία επιχείρηση

27

Σύνδεση ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ & ΚΑΧ

.....& να θυμάστε ότι

- Οι οικονομικές (λογιστικές καταστάσεις) είναι το προϊόν (αποτέλεσμα) της Χρηματοοικονομικής Λογιστικής

29

Αρχικές Σκέψεις για τη Λογιστική

- Ποιος είναι ο βασικός στόχος της Λογιστικής?
  - Να παράγει - παρέχει χρήσιμες πληροφορίες σε χρήστες ώστε να παίρνουν σωστές αποφάσεις

30

1η Ερώτηση: Ποιοι είναι οι χρήστες?

- Επενδυτές - μέτοχοι, Δανειστές, Εργαζόμενοι, Κυβέρνηση, Πελάτες, κ.λ.π.
- 1. Διαφορετικοί χρήστες έχουν διαφορετικές πληροφοριακές ανάγκες
  - Ειδικών σκοπών (special purpose) Λογιστικές Καταστάσεις ή Γενικών σκοπών (general purpose) Λογιστικές Καταστάσεις
  - Δεν μπορούμε να έχουμε ένα λογιστικό σύστημα που ικανοποιεί τις πληροφοριακές ανάγκες όλων των χρηστών
- 2. Θα πρέπει όμως να τεθούν οι **βάσεις – κανόνες** (κοινούς για όλους) πάνω στο οποίους λειτουργεί η Λογιστική.
  - ✓ Συνεπώς απαιτείται ανάλυση – ερμηνεία – αξιολόγηση των λογιστικών καταστάσεων

31

2η Ερώτηση: Πώς ορίζεται η χρησιμότητα?

- **Ποιοτικά** χαρακτηριστικά της λογιστικής πληροφορίας?
  1. **Συνάφεια - Σχετικότητα:** να μπορούν να επηρεάσουν τις αποφάσεις που παίρνουν οι χρήστες (προγνωστικότητα, επιβεβαιώνουν παλιές προβλέψεις - επιβεβαιωτικότητα)
  2. **Αξιοπιστία ή Ακριβοδίκαιη Παρουσίαση:** (αντικειμενικές, ουδέτερες, πλήρεις)
  3. **Συγκρισιμότητα – Συνέπεια**
  4. **Ουσιαστικότητα – Έγκαιρη Πληροφόρηση**

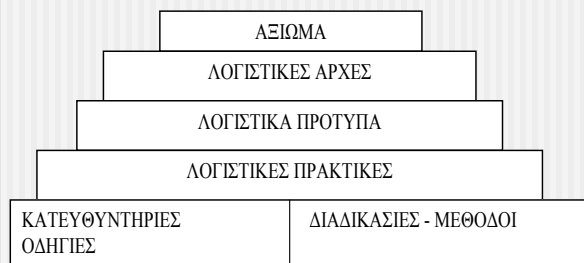
32

3η Ερώτηση: Ποιος ορίζει τους κανόνες της Λογιστικής?

- Κράτος – Πολιτεία
- Λογιστές
- Εμπορικές – Βιομηχανικές Εταιρείες
- Εργαζόμενοι
- Επιμελητήρια
- Ενώσεις Λογιστών
  - Ανεξάρτητα ή μη από φορείς
- Πρόσωπα
- Τράπεζες

33

Πρότυπα? (βιβλίο κ. Χ. Καζαντζή σελ. 239)

Δόμηση Λογιστικής Θεωρίας από τον Imke

34

4.4 Λογιστικές Παραδοχές - Υποθέσεις

1. Παραδοχή της αυτοτελούς οικονομικής οντότητας
2. Παραδοχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας
3. Παραδοχή της περιοδικότητας
4. Παραδοχή της νομισματικής μονάδας

35

Παραδοχή της αυτοτελούς οικονομικής οντότητας

- Κάθε επιχειρηματική μονάδα ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή θεωρείται ότι αποτελεί οικονομική οντότητα ανεξάρτητη από τον φορέα ή τους φορείς της. Στοιχείει
  1. στην οριοθέτηση της περιοχής για την οποία απαιτείται να παρέχονται οικονομικές πληροφορίες μέσω της λογιστικής
  2. στη διάκριση των συναλλαγών μιας λογιστικής οντότητας από τις συναλλαγές των ιδιοκτητών της οντότητας και όλων των άλλων οικονομικών οντοτήτων

36

Παραδοχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας

- Οι οικονομικές καταστάσεις συντάσσονται με βάση τη λογιστική παραδοχή ότι η επιχείρηση θα εξακολουθήσει να λειτουργεί και στο μέλλον για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα, χωρίς να αναμένεται ρευστοποίηση της στο άμεσο μέλλον.
  1. Σύμφωνα με την παραδοχή αυτή η οικονομική μονάδα **δεν αναμένεται να πωληθεί ούτε να λυθεί, ούτε να τεθεί υπό εκκαθάριση**, ούτε να περιστείλει ουσιαστικά την έκταση των εργασιών της στο δυνάμενο να προβλεφθεί μέλλον.
  2. Η παραδοχή αυτή έχει σημαντικές και άμεσες πρακτικές συνέπειες κυρίως στο θέμα των **αποτιμήσεων των περιουσιακών στοιχείων** της οικονομικής μονάδας και κατ' επέκταση στη μέτρηση του οικονομικού της αποτελέσματος.
  3. Ο ελεγκτής οφείλει να εξετάζει επίσης, αν υπάρχουν γεγονότα ή συνθήκες που δημιουργούν σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα συνέχισης της δραστηριότητας

37

Παραδοχή της περιοδικότητας

- Ο περιοδικός προσδιορισμός λογιστικών μεγεθών (π.χ. κέρδος) αποτελεί τη βάση της λογιστικής παραδοχής της περιοδικότητας
  1. Έτσι όλοι οι **ενδιαφερόμενοι για τη λήψη ορθών και έγκαιρων αποφάσεων** χρειάζονται πληροφορίες για την πορεία των εργασιών της επιχείρησης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της και μάλιστα σε **τακτά και σύντομα χρονικά διαστήματα**.
  2. Όσο μικρότερη είναι η χρονική περίοδος για την οποία προσδιορίζεται το οικονομικό αποτέλεσμα, τόσο μεγαλύτερη είναι η δυσκολία για τον ακριβή προσδιορισμό του, κυρίως επειδή ορισμένα **έξοδα** που αφορούν μία μεγάλη χρονική περίοδο **πρέπει να κατανεμηθούν στις μικρότερες χρονικές περιόδους**

38

Παραδοχή της νομισματικής μονάδας

- Μόνο τα **γεγονότα** των οποίων οι επιδράσεις επί της οικονομικής μονάδας μπορούν να **αποδοθούν** κατά αντικειμενικό τρόπο **σε χρηματικές μονάδες** θα πρέπει να καταχωρηθούν στα βιβλία και στοιχεία της και να απεικονιστούν στις οικονομικές της καταστάσεις.
  1. **Δεν επιτρέπει** την παρουσίαση στις λογιστικές καταστάσεις των οικονομικών μονάδων σημαντικών για τη ζωή και την επιτυχία τους 'στοιχείων'
  2. Οι οικονομικές καταστάσεις **δεν περιλαμβάνουν** χρήσιμα ιστορικά ποσοτικά και **ποιοτικά** στοιχεία των οικονομικών μονάδων

39

4.5 Η έννοια της Διατήρησης Κεφαλαίου

- Η έννοια της διατήρησης κεφαλαίου είναι συνδεδεμένη με την κερδοφορία γιατί κέρδος είναι αυξήσεις στην καθαρή αξία του ενεργητικού επιπλέον του ποσού που απαιτείται για να διατηρήσεις τα κεφάλαια σου
  - Διατήρηση του αρχικού χρηματικού κεφαλαίου (financial capital maintenance)
    - Το κέρδος εξαρτάται από τη διατήρηση της **νομισματικής αξίας** του κεφαλαίου
    - Οποιαδήποτε μεταβολή στην νομισματική αξία της καθαρής αξίας του ενεργητικού (που δεν προέρχεται από αύξηση ή μείωση μετοχικού κεφαλαίου) θεωρείται κέρδος
      - Π.χ. Μεταβολή της αξίας λόγω αύξησης της αξίας ενός οικοπέδου θεωρείται κέρδος
  - Διατήρηση του αρχικού φυσικού κεφαλαίου (physical capital maintenance)
    - Το κέρδος εξαρτάται από τη διατήρηση της **παραγωγικής δυναμικότητας** του κεφαλαίου
      - Π.χ. Μεταβολή της αξίας λόγω αύξησης της αξίας ενός οικοπέδου θεωρείται προσαρμογή του κεφαλαίου

40